

Guardiana del patrimoni sonor

Ningú no imagina un món silenciós però, en canvi, oblidem massa sovint que el so també és un patrimoni que cal preservar. L'Eloïsa Matheu és biòloga i fa setze anys que treballa en l'àmbit de la bioacústica per tal de recollir un testimoni sonor del medi, a través de la gravació dels sons d'animals i de la natura. En aquest temps ha enregistrat 300 espècies animals i més de quinze espais sonors.

Moltes de les relacions entre els éssers vius es vehiculen per mitjà del canal sonor i, en alguns ecosistemes, la importància del so com a mitjà d'informació és superior al paper dels altres sentits. Com a mostra, la capacitat de les aus per percebre sons: un ocell pot emetre quatre-cents sons diferents per segon i percebre'ls com a quatre-cents sons independents, mentre que l'home, per damunt de quaranta sons per segon, només percep un únic so continu.

Per aquesta raó Eloïsa Matheu ha dedicat la seva vida a la bioacústica, unes disciplina que estudia els sons de la natura. Equipada amb un equip digital, un DAT portàtil i un sistema parabòlic de micròfon dissenyat especialment, Eloïsa Matheu enregistra els sons que normalment l'ésser humà no capta, per tal de deixar constància de la seva existència, sense pertorbar l'hàbitat dels animals enregistrats. Ha dut aquests sofisticats aparells fins les selves tropicals d'Amèrica, el Brasil, Costa Rica, Equador, zones de sabana de l'Àfrica, l'Índia, el Marroc i molts indrets més, per aconseguir el cant d'espècies salvatges. Ara per ara, Eloïsa Matheu i el seu company de feina, Francesc Llimona, són els únics professionals a l'estat espanyol dedicats a la bioacústica, i Alosa és la seva empresa discogràfica, especialitzada en aquest tipus de gravacions, amb finalitats tant científiques com divulgatives.

Retrats acústics. Els sons enregistrats de la nit, d'un bosc o d'un paisatge a l'hivern poden despertar sensacions i emocions autèntiques, però sobretot contribueixen a preservar els espais sonors: "Quan enregistrem un espai sonor, estem creant una radiografia no visual de l'activitat que s'hi desenvolupa. A mesura que tot es transforma, el so ambiental també es modifica i, per tant, podem descobrir

com canvia aquell espai sonor al llarg del temps. De la mateixa manera que existeixen arxius de material visual sobre el medi ambient, haurien d'existir arxius sonors per tal que els sons de la natura no caiguin en l'oblit", comenta Eloïsa Matheu.

El so de la ciència. D'altra banda, la gravació de senyals acústics representa una aportació científica important pel que fa la identificació i preservació de les espècies. En alguns casos, s'aconsegueix enregistrar el cant d'animals que no es deixen veure habitualment. D'aquesta manera es pot facilitar la identificació de les espècies animals de cada zona. Un cop identificades, es poden millorar els hàbitats i assegurar la supervivència de l'espècie, o fins i tot descobrir noves sub-espècies.

Gemma Aguilera